

Informe social 2014-2017

Conclusions i anàlisi de tendències

**Sistema d'Informació Social
de Santa Coloma de Gramenet**

Oficina tècnica Pla local per la inclusió social



Direcció	Gemma Bellvehí i Oliver Directora d'Educació, Cultura, Drets socials, Infància, Joventut, Esports, Cooperació i solidaritat
Coordinació	Marta Calero i Lafuente Cap del Departament d'Avaluació de Programes
Recerca, anàlisi de dades i redacció	Gemma Jaumandreu i Font Maria Teresa Martín de Villodres Pérez Oficina tècnica Pla local per la inclusió social
Edició	© Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet. Desembre 2018 Servei de Premsa i Comunicació Dipòsit legal B 30674-2018

Presentació



Lluitant per la igualtat i la justícia social

Em plau presentar-vos el document de “Conclusions i anàlisi de tendències de l'Informe social de Santa Coloma de Gramenet 2014-2017”. Aquesta publicació és un extracte de les dades més destacades de l'Informe social, on s'analitzen les necessitats observades en els diferents àmbits de la vida de la població colomenca, així com la resposta municipal desplegada per afrontar-les i la seva evolució en el període comprés entre l'any 2014 i el 2017.

L'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet reafirma el seu compromís per seguir lluitant en favor de la igualtat i la justícia social, fomentant la cohesió i treballant per la inclusió social de les persones i dels col·lectius més desfavorits. L'objectiu és garantir el benestar

Núria Parlon Gil

Alcaldeessa de Santa Coloma de Gramenet

Índex

Introducció.....	7
La vulnerabilitat social en el període 2014-2017	8
1. Dades bàsiques de Santa Coloma de Gramenet	10
2. Serveis Socials Bàsics	11
3. Condicions de vida materials	12
4. Ocupació i treball	14
5. Habitatge	16
6. Educació	18
7. Relacions socials i familiars	20
8. Salut i dependència	22
9. Ciutadania	24
10. Seguretat i convivència	26
12. Fonts estadístiques.....	28

Introducció

El *Sistema d'Informació Social de Santa Coloma de Gramenet* (SIS) és l'instrument del que s'ha dotat l'Ajuntament per mesurar l'abast i l'evolució de les necessitats socials a la ciutat, així com els recursos que s'articulen i els que serien necessaris per fer-hi front.

L'Oficina tècnica del *Pla local per la Inclusió de Santa Coloma de Gramenet* ha dissenyat aquest sistema d'indicadors, que es nodreix exclusivament de fonts estadístiques de caràcter oficial.

A partir del SIS, es generen diversos productes, entre els que destaquen els Informes socials, de caràcter anual i quadriennal, així com els llibrets de Conclusions i anàlisi de tendències que se'n deriven.

El document que teniu a les mans és un resum de l'*Informe Social 2014-2017*, que recull amb caràcter exhaustiu els indicadors del SIS durant aquest període, acompanyats de suports gràfics, una anàlisi interpretativa sobre l'evolució de les dades, així com un apartat de conclusions més extens.

En aquest document de *Conclusions i anàlisi de tendències 2014-2017* hi trobareu un primer apartat amb les principals tendències observades durant aquests anys, des de l'òptica de la vulnerabilitat social.

A continuació, s'exposen les conclusions més importants de l'Informe social, en un format sintètic i entenedor, sobre cada un dels blocs temàtics que s'hi contemplen: dades bàsiques de la ciutat, serveis socials, condicions de vida materials, ocupació i treball, habitatge, educació, relacions socials i familiars, salut i dependència, ciutadania, seguretat i convivència.

Per últim, es mostren les fonts estadístiques emprades en el Sistema d'Informació Social i els informes que se'n desprenen.

LA VULNERABILITAT SOCIAL A SANTA COLOMA DE GRAMENET

PERÍODE 2014-2017:

MENYS GENT EN RISC PERÒ EN SITUACIONS MÉS GREUS

Santa Coloma de Gramenet, com a ciutat metropolitana limítrofa amb Barcelona i municipi històric de primera acollida de població (estatal i forana) presenta encara avui en dia uns nivells de renda molts baixos, així com un volum considerable de població amb escàs nivell formatiu, qualificació i habilitats professionals.

Aquestes circumstàncies, unides al context econòmic del país en la darrera dècada, han conduït a una part de la població a situacions d'elevada vulnerabilitat, amb trajectòries complicades en termes d'inserció laboral, dificultats per accedir i mantenir l'habitatge, complicacions en els encaixos familiars i vitals, mancances de suports socials...

En els anys posteriors a l'esclat de la crisi econòmica i financera, Santa Coloma de Gramenet ha experimentat canvis importants, tant en termes socio-demogràfics com pel què fa al tipus i l'abast de les necessitats socials.

En conseqüència, els diferents serveis de l'Ajuntament han anat adaptant la seva resposta per fer front a l'emergència de noves formes i situacions de vulnerabilitat entre les famílies.

L'impacte de la crisi econòmica i financera es va fer notar en les economies i el dia a dia de les famílies al cap d'un parell o tres anys del seu inici. Fins a 2011, Santa Coloma de Gramenet va anar acollint un flux continuat de població, cosa que la va fer créixer de manera continuada i progressiva. A partir d'aquell moment, però, comencen a marxar del municipi moltes famílies i població en edat de treballar, tant autòctona com sobretot estrangera (en 4 anys es van perdre quasi 4.000 habitants). Però en els darrers tres anys s'observa una recuperació en la xifra d'habitants i també ha anat creixent l'envel·liment, sobretot entre les dones.

Actualment, el gruix de persones en processos o situacions d'elevada vulnerabilitat social o exclusió a Santa Coloma de Gramenet és menor que anys enrere, però les situacions a què han de fer front aquestes persones i les seves famílies han esdevingut més greus. I és què s'ha passat d'un període en què les necessitats socials afectaven a molta gent però una part important d'aquestes persones aconseguien dibuixar trajectòries vitals d'èxit, a un moment en què hi ha menys gent afectada però ha augmentat la intensitat i la gravetat de les situacions que estan vivint, atès que les seves circumstàncies s'han retroalimentat i han adoptat un caràcter crònic.

En aquest sentit, destaquem un seguit d'observacions i/o tendències.

SERVEIS SOCIALS BÀSICS

En els últims anys hi ha menys persones que acudeixen als Serveis Socials Bàsics (SSB), però més de la meitat de les persones usuàries hi porten 5 o més anys. També hi ha menys sol·licitants d'ajuts econòmics d'urgència, però s'hi destinen més diners perquè les necessitats de la gent són més greus. S'inverteix especialment en infància i adolescència.

CONDICIONS DE VIDA

Millora la capacitat adquisitiva i de consum de la població, però continua essent baixa. Una part considerable dels habitants perceben pensions insuficients, o directament queden desprotegits. La pobresa (present i futura) té nom de dona. Per fer front a aquesta situació, la inversió de l'Ajuntament en prestacions socials es manté molt elevada.

OCUPACIÓ I TREBALL

S'ha reduït de forma important l'atur però creix la vulnerabilitat: un 41% de les persones aturades porten en aquesta situació més d'1 any, un 27% més de 2, i més de la meitat de les persones aturades tampoc reben prestació per atur. Malgrat la reducció de l'atur, el Servei Local d'Ocupació atén a més persones.

HABITATGE

Ha disminuït la xifra total de desnonaments, però es manté un elevat risc de pèrdua de l'habitatge. Una part de les famílies que estan essent desnonades d'habitatges de lloguer ja havien estat prèviament desnonades. També estan augmentant cada cop més els desnonaments de famílies en situació d'ocupació de l'habitatge i/o víctimes de frau en els contractes de lloguer. Els SSB i l'Oficina Local d'Habitatge concentren els esforços en les famílies amb major risc de pèrdua de l'habitatge.

EDUCACIÓ

Milloren els resultats escolars però augmenta l'alumnat amb situacions socials desfavorides. Creixen les necessitats educatives vinculades a aquestes situacions i la majoria de les derivacions d'alumnat des dels centres escolars als SSB són per situacions de risc social divers. Per prevenir i fer front a aquesta situació es continuen augmentant els recursos per al foment i la millora de l'escolarització.

SALUT I DEPENDÈNCIA

La població fa molt ús del sistema i els recursos sanitaris públics, i a partir de 2014 creix la cobertura en salut mental infantil i juvenil, que és molt elevada. Pel què fa a la manca d'autonomia, cal subratllar l'envelliment i el sobreenvelliment de la població (sobretot femenina), així com la important proporció de persones amb discapacitat i dependència, i l'increment de la inversió per atendre aquestes situacions.

RELACIONS SOCIALS I FAMILIARS

Cada cop hi ha més llars d'estructura vulnerable. Es moderen les denúncies per Violència Masclista, que havien augmentat fins fa poc, però continua creixent la xifra de dones que necessiten acolliment d'urgència per a elles i els seus fills o filles. Des de 2014 també disminueixen les denúncies per Violència Familiar als Jutjats, però es manté la xifra de víctimes ateses pels Mossos d'Esquadra. Per altra banda, també des de 2013-2014 està creixent el volum d'infants i adolescents en risc atesos pels SSB i/o per l'Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

CIUTADANIA

S'atura la important pèrdua de població estrangera dels darrers anys. Es redueix la població atesa al Centre d'informació i assessorament per a persones estrangeres però cal dedicar més temps i realitzar més gestions per respondre a la creixent complexitat dels procediments d'estrangeria i a l'augment continuat de les tramitacions associades.

SEGURETAT I CONVIVÈNCIA

Actualment, la gent se sent més segura al barri i hi ha hagut una reducció clara dels conflictes de convivència, arrel de l'increment el 2014 dels esforços en termes de prevenció i gestió alternativa de conflictes. La valoració policial també ha augmentat. El número de víctimes i fets delictius a la ciutat es mantenen baixos.

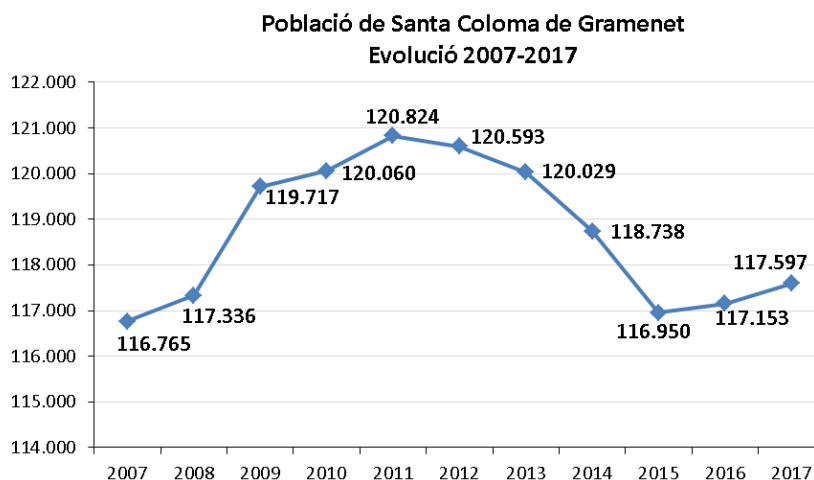


1. DADES BÀSIQUES

REMUNTA LA XIFRA D'HABITANTS
PERÒ EL MUNICIPI SE SEGUEIX ENVELLINT

117.597 habitants

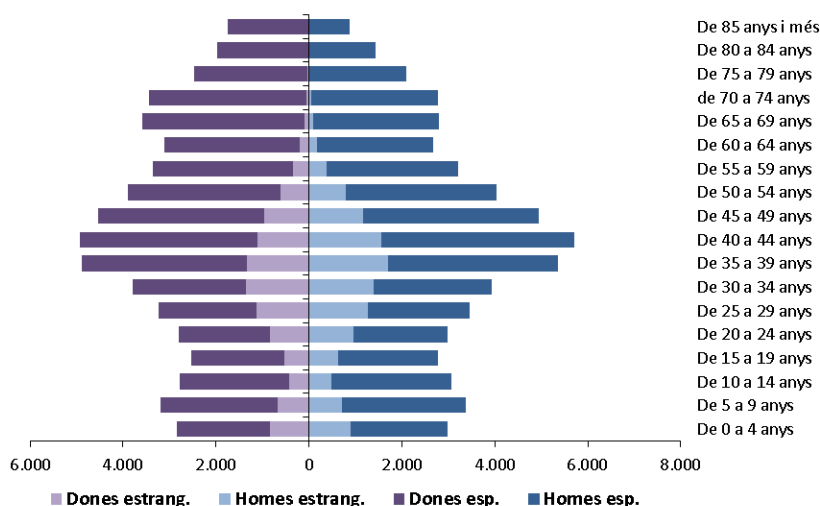
- En els darrers dos anys **s'atura la pèrdua massiva de població en edat de treballar i torna a remuntar la xifra d'habitants** a Santa Coloma de Gramenet (117.597 habitants el 2017, 455 més que l'any anterior), que havia retrocedit de forma molt important entre 2011 i 2015.
- La recuperació té lloc **en tota la ciutat** i sobretot on s'ha guanyat més població de nacionalitat estrangera (Districtes V i IV).



Font: Elab. Pròpia a partir d'IDESCAT. Generalitat de C.

- El 2017, l'increment d'habitants afecta **ambdós sexes**, i en especial les **dones estrangeres en edats reproductives i de treballar**.
- Destaca l'augment** en la xifra de **persones grans** (23.188 persones de 65 o més anys) i en la població infantil (18.231 infants de 0 a 14 anys).
- Creix lleugerament la població estrangera** (433 persones més) i es manté estable la de nacionalitat espanyola.

Santa Coloma de Gramenet. Any 2017 (Població: 117.597 habitants)



Font: Elab. Pròpia a partir d'IDESCAT. Generalitat de C.

- El municipi se segueix envellint però a un ritme menor** (per cada 100 infants hi ha 127,2 persones de 65 o més anys).
- Continuen **augmentant els índexs de dependència** (per cada 100 persones en edat de treballar n'hi ha 56,5 en edat econòmicament dependent, i 25,7 infants o joves), que ja eren molt superiors a la comarca i Catalunya.



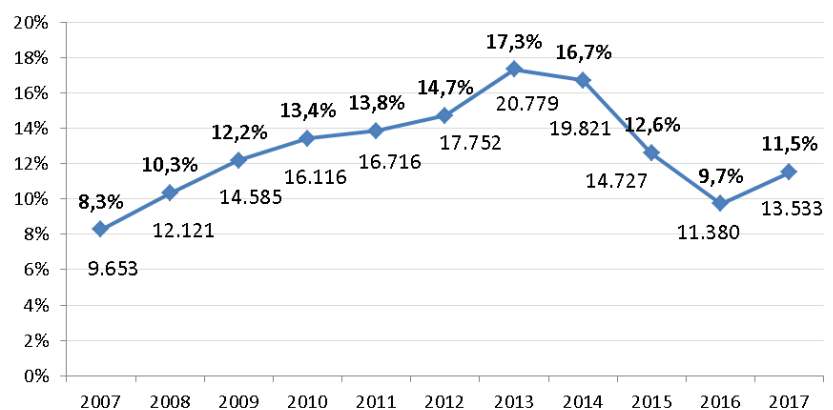
2. SERVEIS SOCIALS BÀSICS

LES SITUACIONS SÓN MÉS GREUS I COMPLEXES,
I ES CONTINUA INCREMENTANT LA INVERSIÓ EN SERVEIS SOCIALS

13,2 milions
d'euros

- El 2017, **torna a créixer la cobertura** dels Serveis Socials Bàsics (13.533 persones, 11,5% de la població), que havia davallat de forma molt important en anys anteriors, pel canvi en l'aplicació informàtica de gestió d'expedients dels SSB i coincidint amb la pèrdua de població al municipi.
- Es manté la gravetat i la complexitat de les situacions ateses. **Quasi la meitat de les persones ateses romanen estancades** en aquesta situació des de fa més de 5 anys (49% de cronicitat).
- Les **consultes més nombroses** als SSB són per **mancances socials, econòmiques, d'habitatge i laborals**.

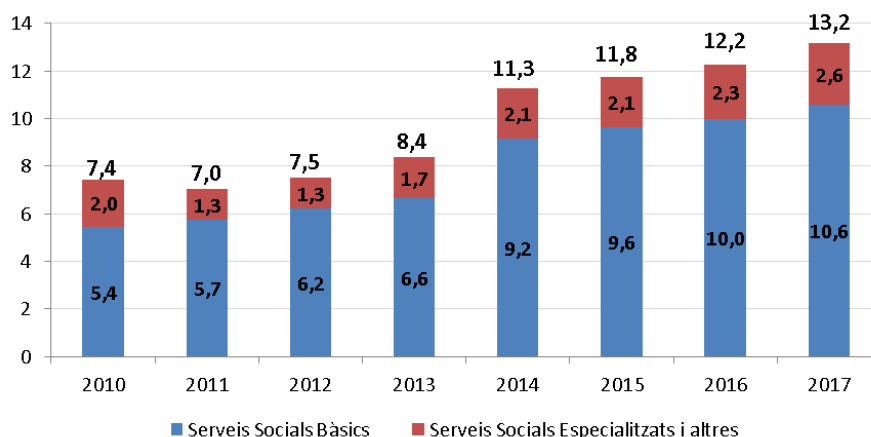
Cobertura de la població per part dels SSB (%)
Evolució 2007-2017



Font: Elab. Pròpia a partir de RUDEL. Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i esports. Ajuntament de Santa Coloma de G.

- El temps d'espera (14,5 dies) es manté molt per sota de la mitjana del municipis de dimensions similars, gràcies a la implantació d'un equip de primera acollida l'any 2015.

Inversió en Serveis Socials Bàsics i especialitzats (milions d'euros)
Evolució 2010-2017



- En els darrers set anys pràcticament s'ha doblat la inversió en SSB (10,6M euros el 2017; 90,1€/habitant) per fer front a l'augment de la complexitat i la cronicitat, focalitzant els esforços en els col·lectius més vulnerables (especialment en infància i adolescència).

Font: Elab. Pròpia a partir del FIEEP. Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i esports. Ajuntament de Santa Coloma de G.

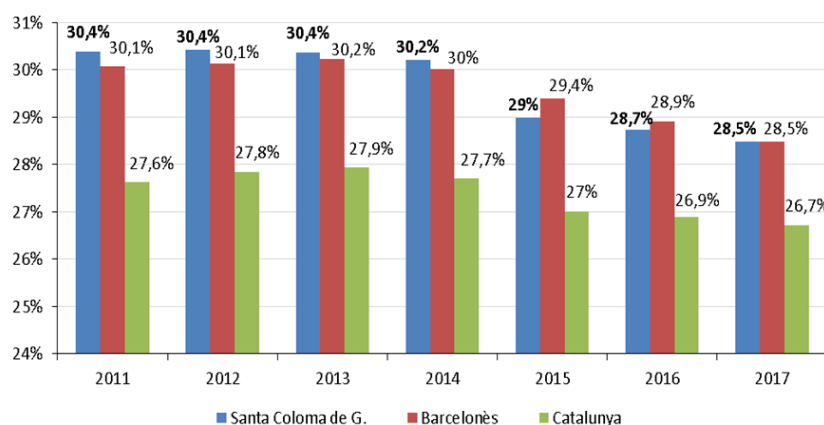


3. CONDICIONS DE VIDA MATERIALS

LA CAPACITAT ADQUISITIVA ÉS BAIXA I CREIX LA DESPROTECCIÓ SOCIAL, ESPECIALMENT ENTRE LES DONES

- Els darrers anys s'observa una **certa millora en la capacitat adquisitiva de la població**, però tant el nivell de renda mitjà de la ciutat (13.800€/hab.) com l'IRPF (17.193€) continuen **molt per sota de la comarca i Catalunya**.
- I es **redueix la proporció dels ingressos de les rendes familiars que provenen de prestacions** socials i no de l'activitat productiva (25,9%), però la taxa **encara resulta molt elevada**.
- En els darrers anys **disminueix la dependència econòmica de pensions i altres prestacions de sosteniment de la renda** (28,5% dels habitants el 2017), arrel del **retrocés en la cobertura de les prestacions d'atur** (contributives i assistencials), que des de 2011 s'han reduït a la meitat.

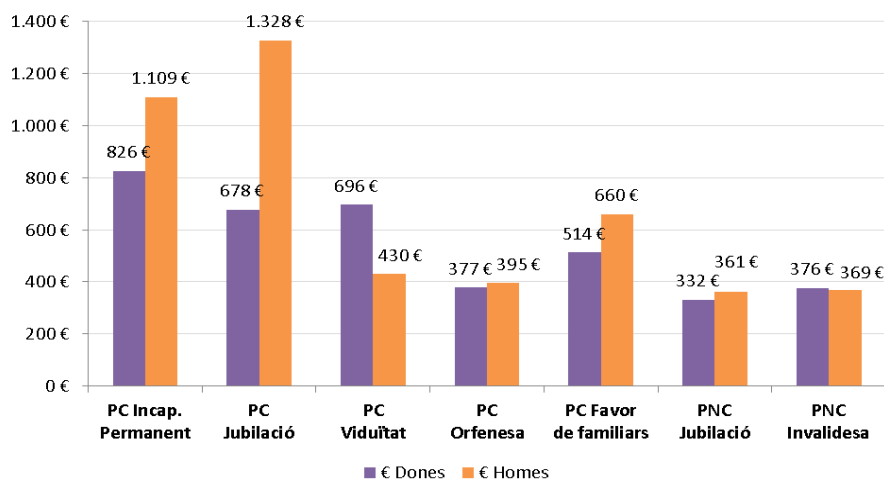
Taxa de dependència econòmica de pensions i altres prestacions (%)
Comparativa i evolució 2011-2017



Font: Elab. Pròpia a partir d'IDESCAT i base dades RMI. Generalitat de C.

- La capacitat adquisitiva de la població pensionista és baixa, especialment en les dones i treballadors/es autònoms.
- L'import mitjà de les pensions contributives (962€), el de treballadors/es autònoms (686,4€), i el de les PNC i assistencials (354€) estan **per sota o molt per sota de la comarca**.

Import mitjà de les pensions contributives i PNC, segons sexe
Any 2017



Font: Elab. Pròpia a partir d'Estadístiques de pensions. IDESCAT. Generalitat de C.

- Les dones perceben la meitat que els homes en les PC per jubilació i només són majoria en les pensions amb imports més baixos (94% de les persones perceptores de PC de viduïtat i 77,4% de PNC de jubilació).
- El 2017, un **24,1% de la població femenina** reben pensions amb imports mitjans inferiors al SMI i un 22,4% inferiors a dos cops l'IRSC. Aquests imports les situarien **potencialment en risc d'exclusió residencial**.

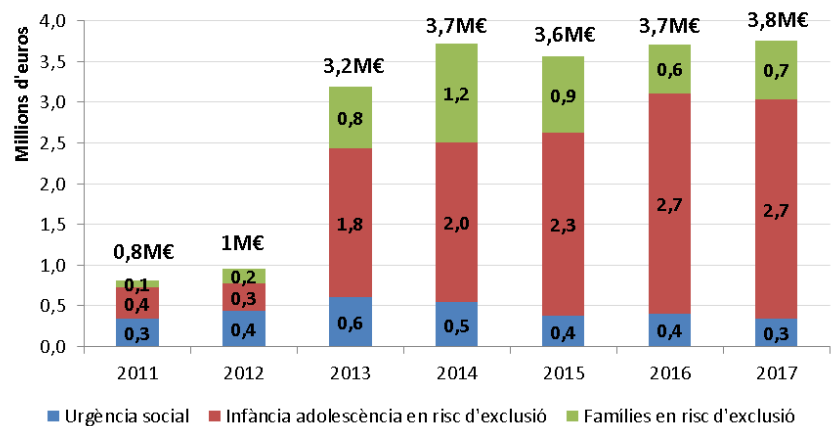


LA INVERSIÓ EN AJUTS ES MANTÉ ELEVADA

3,8 milions d'euros

- Des de 2013, moment en què es va triplicar la **inversió en prestacions econòmiques** de caràcter social, s'ha mantingut una despesa **superior als 3 milions d'euros anuals**.
- Malgrat que hi ha menys persones en situació d'extrema vulnerabilitat la **inversió s'ha continuat incrementant** (3,8M d'euros el 2017; 32€/habitant) per poder **fer front** a l'augment de la **gravetat**, la complexitat i la **cronicitat** de les situacions de pobresa.
- En els darrers anys, els esforços han estat especialment destacables en **matèria preventiva**, i concretament en relació a la **infància i l'adolescència en risc** i el conjunt de la **població escolar**.

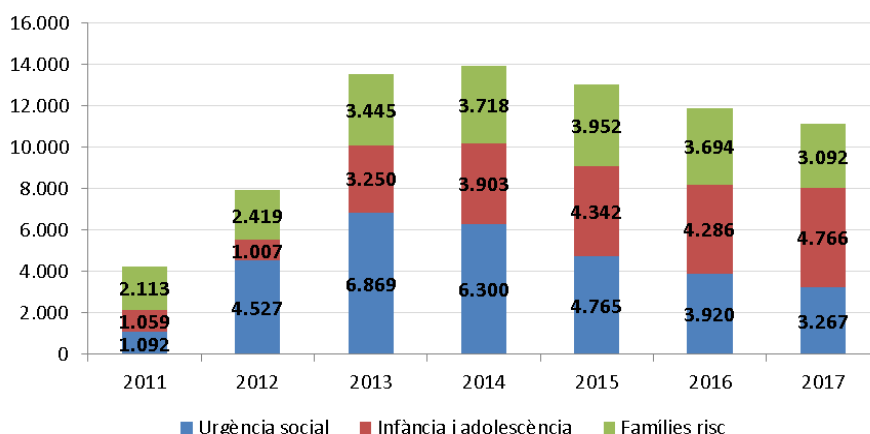
Inversió en prestacions econòmiques de caràcter social, segons tipologia (Millions d'euros). Evolució 2011-2017



Font: Elab. Pròpia a partir del FIEEP (Ajuntament de SCG/ Generalitat de C.) i DGPS (Ajuntament de SCG)

- En els darrers anys **s'ha reduït molt les persones sol·licitants i beneficiàries d'ajuts d'urgència social** (3.267 persones el 2017) i el volum de persones que requereixen fer ús d'ajuts per garantir la subsistència bàsica (3.092 persones el 2017), **però s'ha incrementat** de forma important la **quantitat de diners que es destinen** per persona beneficiària (104,8€/persona i 234,2€/persona, respectivament).

Persones beneficiàries de prestacions econòmiques de caràcter social, segons tipologia. Evolució 2011-2017



Font: Elab. Pròpia a partir de Dep. Gestió de prestacions socials (DGPS). Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports. Ajuntament de SCG.

- També **s'han potenciat les prestacions per a la infància i l'adolescència**, obrint-les a un major número de possibles usuaris/es: beques d'escola bressol (364 infants el 2017; 1.430€/infant becat), beques d'activitats de lleure (472 infants; 115€/infant becat), Casals d'estiu (681 infants; 140€/infant becat) i beques de Menjador escolar (3.249 infants; 623€/infant becat).

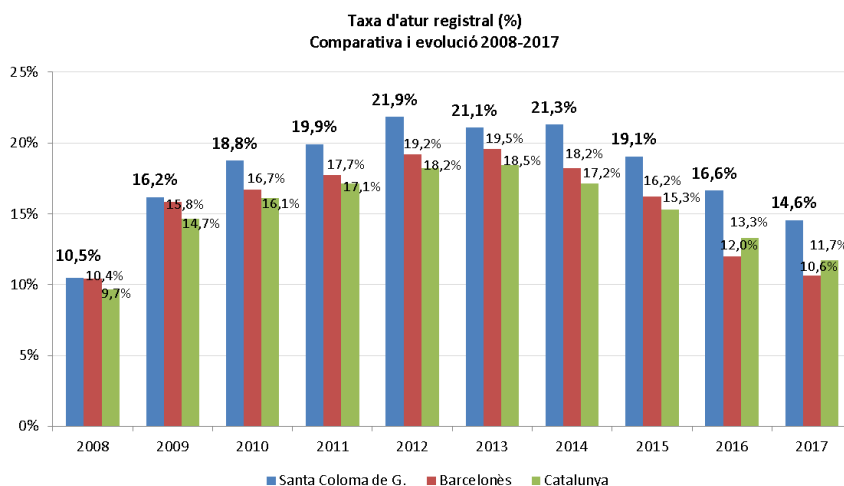


4. OCUPACIÓ I TREBALL

DAVALLA L'ATUR PERÒ CREIX LA VULNERABILITAT

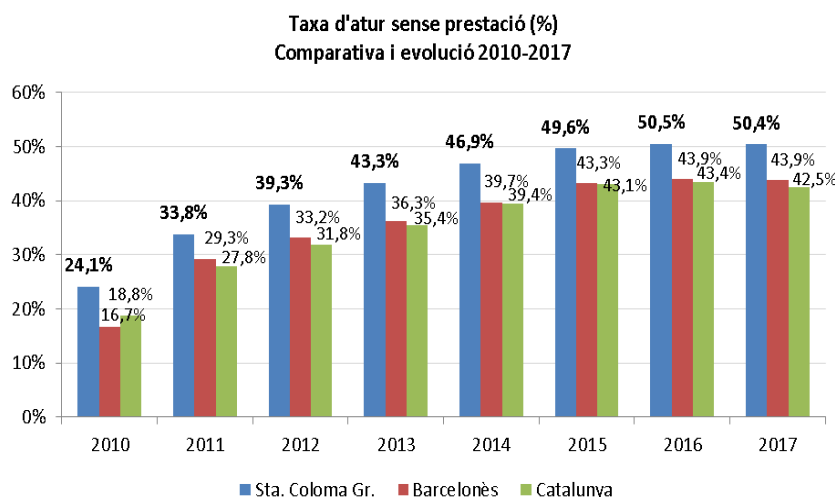
14,6% d'atur

- El **PIB** de Santa Coloma de Gramenet (11.700€/hab.) està **molt per sota del Barcelonès i Catalunya**.
- La **proporció de treballadors/es en règim autònom** (63,6 autònoms/es per cada 100 assalariats/des) **quadriplica la de la comarca i Catalunya**.
- Les proporcions de persones aturades amb **baixa qualificació professional** (més del 60%) i amb nivells d'estudis baixos o molt baixos (22,6%) són molt elevades i continuen creixent.



Font: Elab. Pròpia a partir d'IDESCAT i base dades RMI. Generalitat de C.

- Des de 2014 **disminueix l'atur** (8.515 persones el 2017; 14,6% de la població activa), **però la taxa segueix essent comparativament molt elevada**.
- L'**atur femení** (16,1% de les dones actives) supera el masculí (13,1%). Les majors taxes d'atur afecten les dones majors de 54 anys (25,5%) i els homes d'aquestes edats (22,3%).



Font: Elab. Pròpia a partir de Programa Hermes. Diputació de B.

- Les situacions més extremes **afecten a unes proporcions molt elevades de població i en especial a les dones**.
- Tanmateix, el 2017 s'ha estabilitzat l'**atur sense prestació per desocupació** (4.295 persones; 50,4% de les persones aturades), que havia crescut sense parar des de 2010.
- I en els darrers anys **s'ha anat reduint la taxa de joves que no treballen ni estudien** (662 joves; 6,6%), l'**atur de llarga durada** (3.462 persones; 40,7% de les persones aturades), i el de molt llarga durada (2.266 persones; 26,6%).

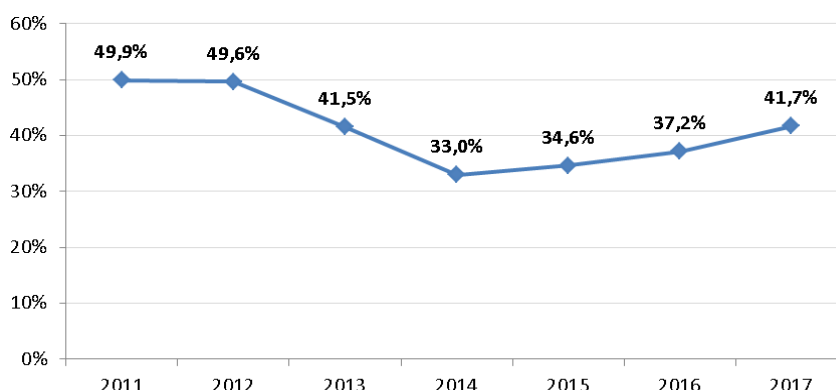


AUGMENTA LA COBERTURA DEL SERVEI LOCAL D'Ocupació

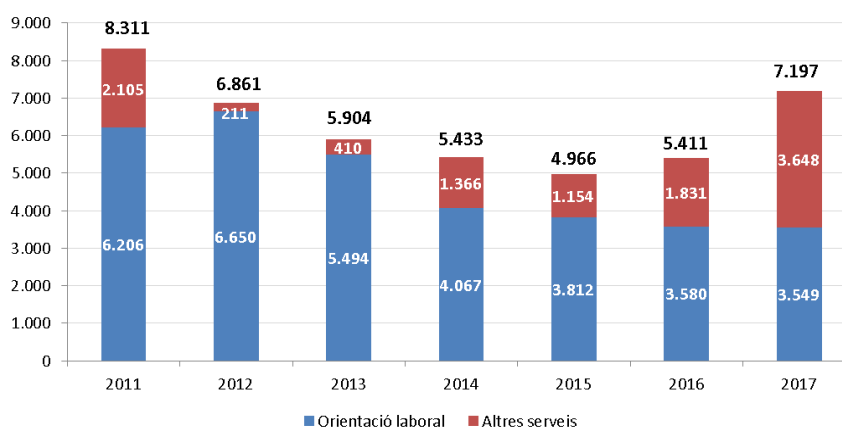
41,7% de la població aturada

- Tot i que continua disminuint la xifra de persones aturades al municipi, **segueix augmentant la cobertura del Servei d'orientació i inserció laboral** del Servei Local d'Ocupació (3.549 persones el 2017; 41,7% de les persones aturades).
- Alhora, en els darrers dos anys **augmenta el número de persones que fan ús d'altres serveis del SLO** més enllà de l'orientació laboral (3.648 persones el 2017), cosa que dispara la xifra de persones ateses pel SLO en el seu conjunt (7.197 el 2017).
- En els darrers dos anys es manté sense grans variacions la xifra de persones amb diversitat funcional ateses pel Servei Local d'Ocupació (407 persones; 11,5% de les persones ateses), que havia crescut els anys anteriors.

Cobertura de la població aturada per part del Servei d'orientació i inserció laboral del SLO (%). Evolució 2011-2017

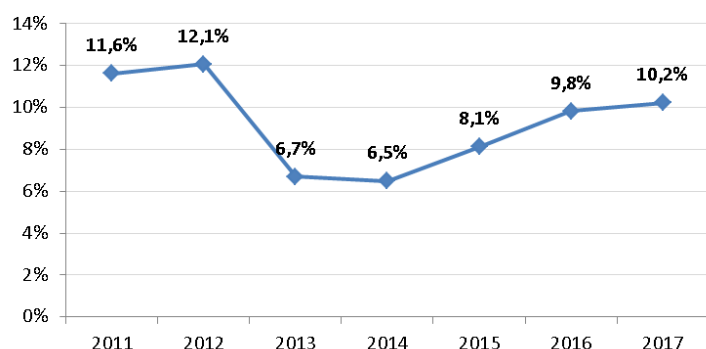


Persones ateses pels serveis de Grameimpuls (SLO). Evolució 2011-2017



Font: Elab. Pròpia a partir d'Observatori del Mercat de treball, Grameimpuls S.A.—Ajuntament de SCG

Taxa d'empreses col·laboradores d'inserció amb ofertes (%) Evolució 2011-2017



- En consonància amb l'increment de la contractació laboral, **torna a augmentar el número d'empreses col·laboradores d'inserció** (5.749 el 2017), i també creix de forma considerable la proporció d'empreses amb ofertes de treball o pràctiques (10,2% de les empreses col·laboradores).



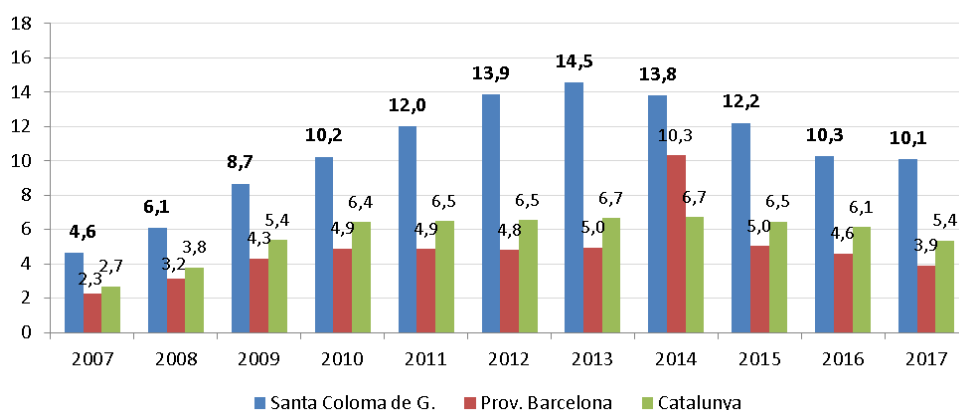
5. HABITATGE

**HI HA MENYS DESNONAMENTS PERÒ
ES MANTÉ UN ELEVAT RISC DE PÈRDUA DE L'HABITATGE**

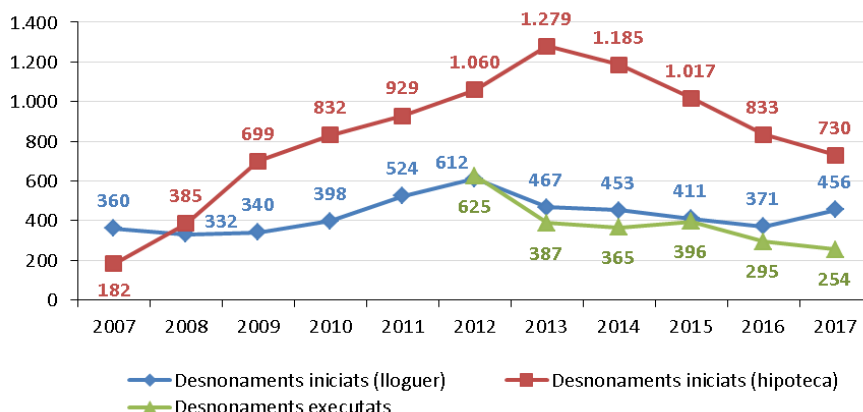
10 demandes de desnonament cada 1.000 hab.

- La manca d'oferta d'habitatges de lloguer fa créixer els preus, (529€/mes el 2017). Sorgeixen situacions d'extrema vulnerabilitat vinculades al frau en els contractes de lloguer.
- Des de 2013 **disminueixen les demandes de desnonaments als Jutjats** en el seu conjunt, però la taxa colomenc (10,1 demandes cada 1.000 habitants) encara **duplica la província i és quasi el doble de Catalunya**.
- En detall, el 2017 continua disminuint la xifra de desnonaments iniciats per hipoteca però **tornen a créixer els desnonaments iniciats per lloguer**.
- També segueixen **disminuint els desnonaments executats** (254 llançaments el 2017), però la taxa (2,2 llançaments cada 1.000 habitants) **quadruplica la província** i supera la mitjana de Catalunya.

Taxa de demandes judicials de desnonament per hipoteca o lloguer (%)
Comparativa i evolució 2007-2017



Desnonaments iniciats (hipoteca i lloguer) i desnonaments executats
Evolució 2007-2017



Font: Elab. Pròpia a partir de Estadísticas judiciales, CGPJ, Gobierno de E.

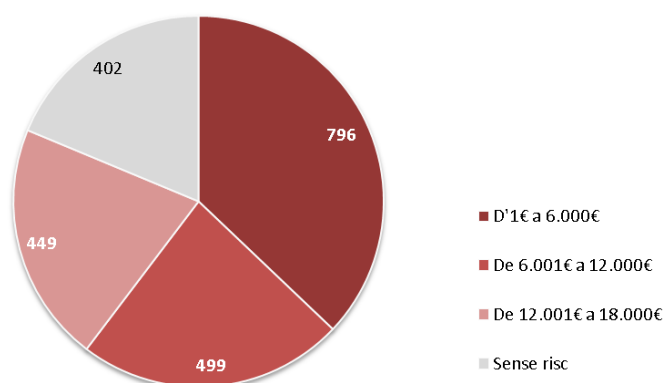


ES CONCENTREN ELS ESFORÇOS EN LES FAMÍLIES EN MAJOR RISC

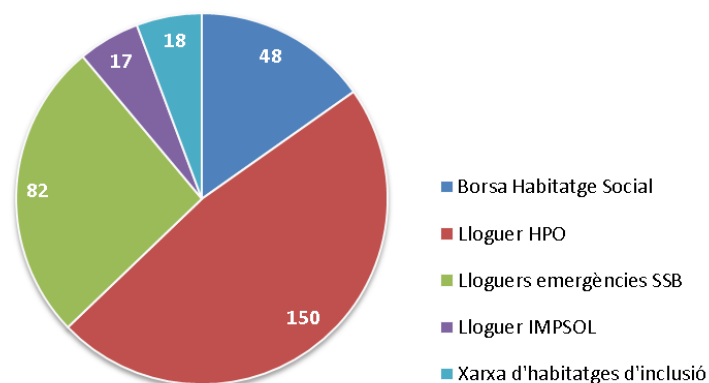
15,6 ajuts d'habitatge
cada 1.000 habitants

- L'any 2017, el **parc públic d'habitatge social en règim de lloguer és de 315 pisos**, actualment ocupats per famílies amb necessitats.

Sol·licitants d'HPO en risc d'exclusió residencial, segons ingressos. Any 2017



Parc d'habitatges en polítiques de lloguer social, segons programes. Any 2017

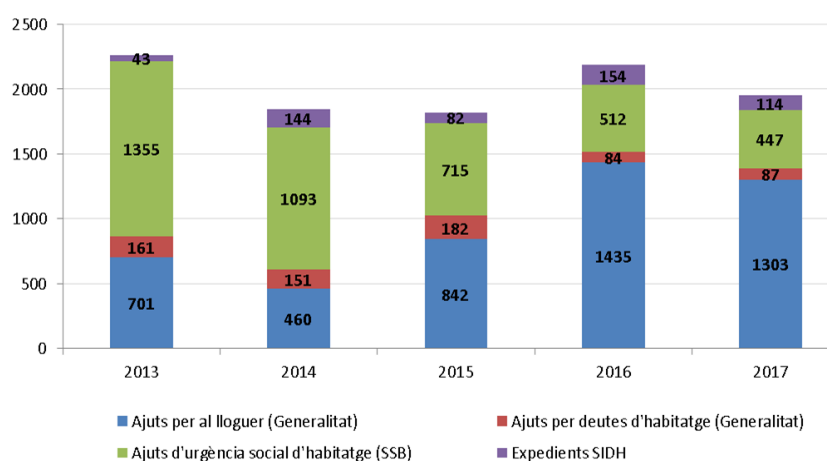


- Continuen creixent les demandes d'Habitatge amb Protecció Oficial (21 demandes cada 1.000 habitants).

Un **81,3%** de les persones sol·licitants d'HPO es troben en risc d'exclusió residencial (1.744 persones). I quasi la meitat de les persones sol·licitants en risc tenen un ingressos de 6.000€ anuals com a màxim.

- El 2017 **disminueix la cobertura del Servei d'Intermediació en Deutes d'Habitatge** (9,6% de les demandes de desnonament) i **es disparen les sol·licituds a la Mesa de Valoració de situacions d'emergència residencial** (1,5 cada 1.000 hab.).
- A partir de 2014 s'incrementen els ajuts destinats a l'habitatge (15,6 ajuts cada 1.000 hab.). El ajuts de la Generalitat van substituint part dels que abans cobria l'Ajuntament amb prestacions d'urgència social. S'incrementen especialment les sol·licituds i els **ajuts destinats al pagament del lloguer**.

Cobertura davant el risc d'exclusió residencial
Evolució 2013-2017



Font: Elab. Pròpia a partir d'OLH, Gramepark S.A.—Ajuntament de SCG.



6. EDUCACIÓ

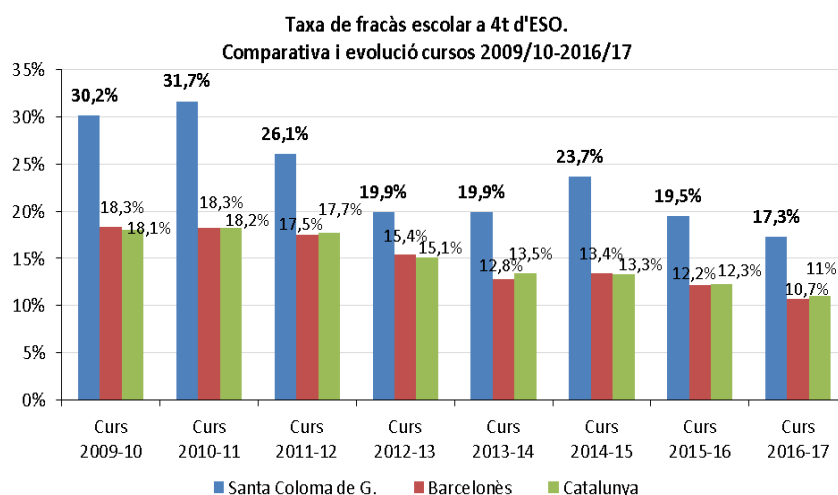
**MILLOREN ELS RESULTATS EDUCATIS PERÒ
AUGMENTA L'ALUMNAT AMB SITUACIONS SOCIALS DESFAVORIDES**

**10,7% alum.
tenen NESEs**

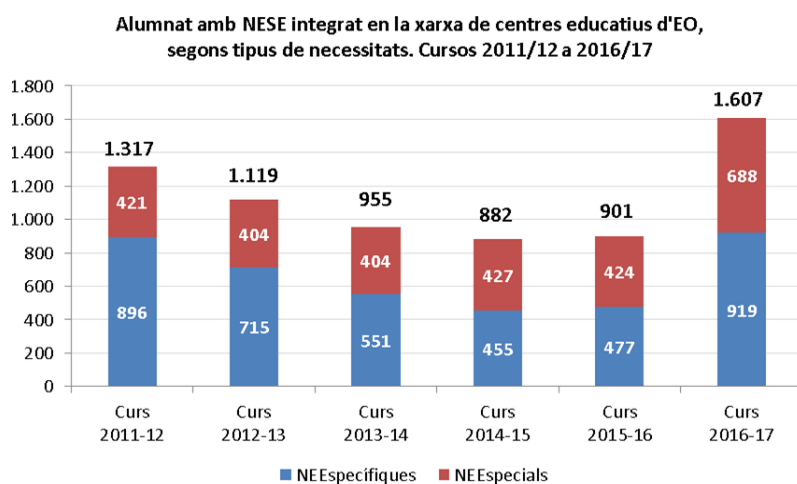
- Segons el Cens de 2011, els **nivells formatius de la població són comparativament baixos** (21,7% de la població de 25 a 64 anys no disposen d'estudis secundaris), i el desconeixement del català és molt elevat (18,1% de població de 2 o més anys).

- El curs 2016-17, el **29,8% de l'alumnat** matriculat a **4t d'ESO** (291 alumnes) **són repetidors o no es troben en el curs que els correspon per edat**. Aquest percentatge supera el Barcelonès i Catalunya.

- Tanmateix, la **taxa de fracàs escolar** (17,3% de l'alumnat avaluat de 4t d'ESO) i l'**abandonament prematur dels estudis** (18,1% del jovent de 16 a 17 anys) **han anat disminuint fins arribar a mínims històrics**, malgrat que **encara resulten comparativament elevades**.



Font: Elab. Pròpia a partir d'Estadístiques del Dep. Ensenyament. Generalitat de C.



Font: Elab. Pròpia a partir de Dep. Ensenyament. Generalitat de C.

- El curs 2016-17 **creix de manera molt destacable l'alumnat amb Necessitats Educatives** a Educació Obligatoria (1.607 alumnes d'Ed. Infantil, primària o ESO; 10,7% de l'alumnat), bàsicament per l'increment d'alumnat d'**incorporació tardana i situacions socials i culturals desfavorables** (Necessitats educatives específiques)
- La taxa d'alumnat amb NESE continua **per sobre de la comarca i Catalunya**, on també ha tingut lloc aquest augment.



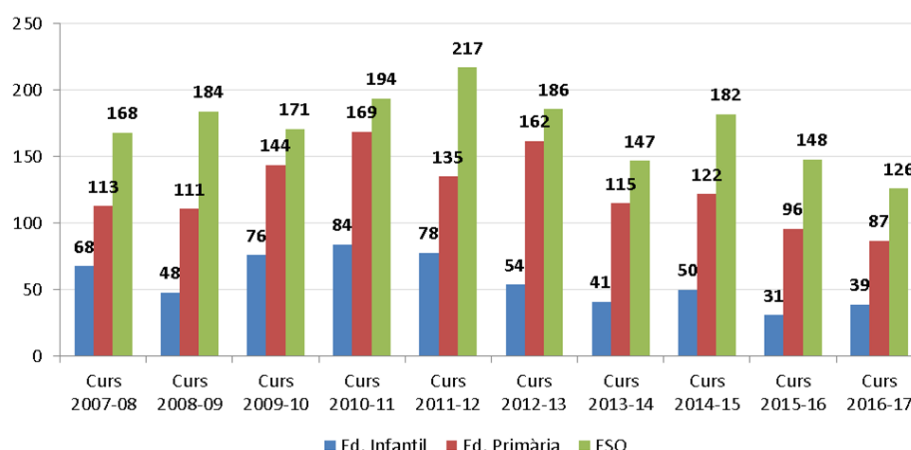
ES CONTINUEN AUGMENTANT ELS RECURSOS PER AL FOMENT I LA MILLORA DE L'ESCOLARITZACIÓ

30,4% alumnat de les escoles
amb beca de menjador

- Les derivacions d'alumnat des dels centres educatius als **Serveis Socials Bàsics** han anat disminuint fins arribar al **valor més baix dels darrers deu anys** (252 derivacions; 1,7% alumnat).

En els darrers cinc cursos les **derivacions per risc social divers** han passat a ser majoritàries (60% del total de derivacions).

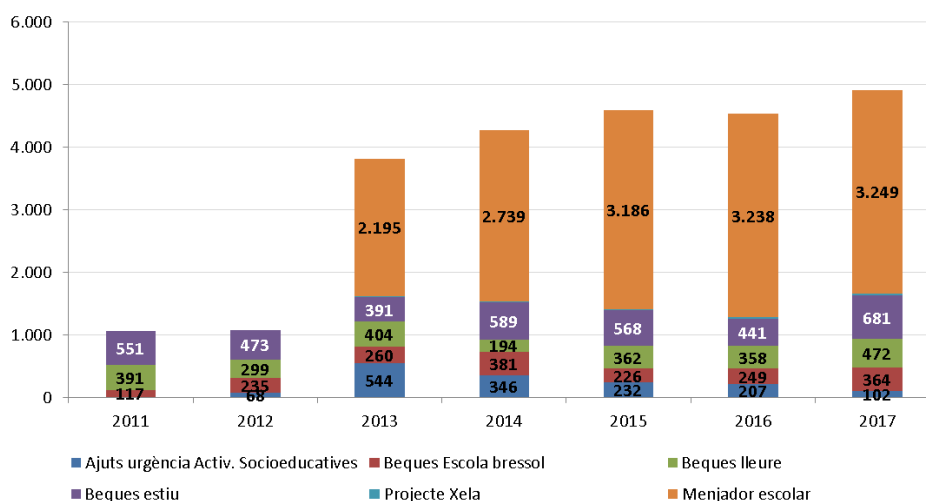
Alumnat derivat dels centres educatius derivat als SSB, segons nivell educatiu.
Evolució curs 2007-08 a 2016-17



- En els darrers anys, s'ha anat **incrementant la cobertura de les prestacions econòmiques dels SSB** adreçades a **infants escolaritzats**, gràcies, sobretot, a les beques de menjador (3.249 infants becats el 2017; 30,4% de l'alumnat d'Ed. Infantil i Primària).

- En els darrers cursos havien disminuït les sol·licituds de matriculació a les Escoles Bressol municipals, així com l'oferta de places i d'alumnes. Tanmateix, el **curs 2017-18 es dispara la demanda de places públiques d'Escola Bressol**.

Infants i adolescents amb prestacions dels SSB de tipus educatiu.
Evolució 2011-2017



Font: Elab. Pròpia a partir de registres del Dep. d'Atenció a les Famílies, Ajuntament de SCG

- En els darrers tres cursos **s'incrementen les Unitats de suport a l'educació especial**. El curs 2016-17 hi ha 13,5 USEE (4 conductuals i 9,5 cognitives), repartides en 12 centres educatius, amb les què s'ha atès a 127 alumnes (31 per trastorns de la conducta i 96 per retards o dificultats de tipus cognitiu).



7. RELACIONS SOCIALS I FAMILIARS

HI HA MÉS LLARS D'ESTRUCTURA VULNERABLE. ES MODEREN LES DENÚNCIES PER VIOLÈNCIA MASCLISTA PERÒ AUGMENTEN LES SITUACIONS D'URGÈNCIA

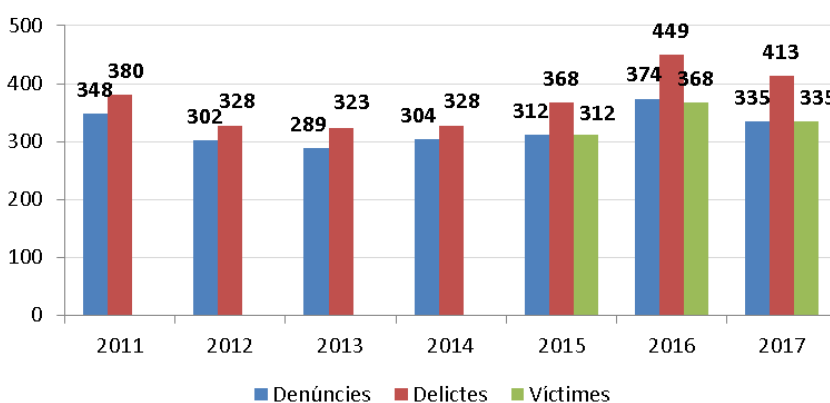
Llars d'estructura vulnerable

- En els darrers anys s'han **doblat les famílies nombroses** (4,9% de les llars) i quasi s'han **triplicat les monoparentals** (3,2%). El 2016 el 5,5% de les llars estan sobreocupades i/o pateixen amuntegament (12,1% al Districte VI i 7,9% al V).

Violència Masclista

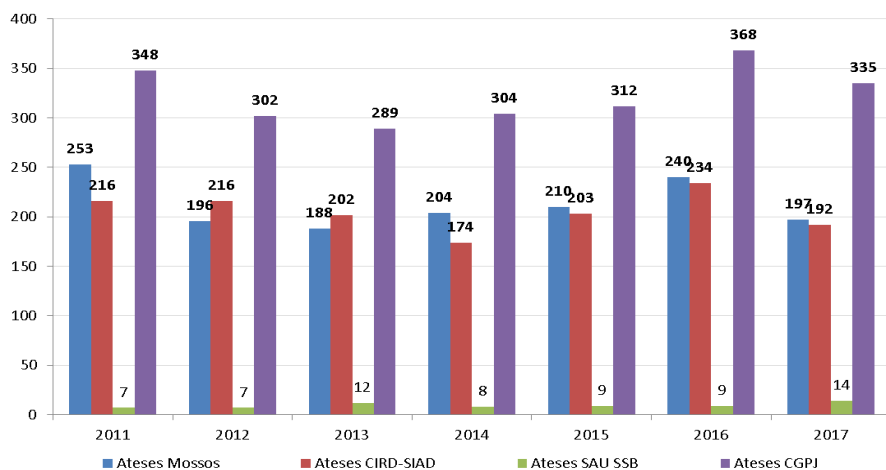
- L'any 2017 **disminueixen les denúncies** (335 denúncies; 6,9‰ dones adultes), **els delictes** (413 delictes; 8,5‰) **i les víctimes de Violència Masclista** reconegudes pels Jutjats a Santa Coloma de Gramenet (335 dones; 6,9‰), que en els darrers dos anys havien crescut de forma important. Comparativament, aquest any les denúncies i les víctimes resulten **properes a les mitjanes provincials i catalana**, mentre que els delictes identificats continuen estant força per sobre.

Denúncies, delictes i víctimes de Violència Masclista
Evolució 2011-2017



Font: Elab. Pròpia a partir de Estadísticas judiciales Violencia sobre la mujer. CGPJ. Gobierno de E.

Dones víctimes de VM ateses part de la xarxa d'atenció a víctimes de VM
Evolució 2011-2017



Font: Elab. Pròpia a partir d'Estadísticas Judiciales Violencia sobre la Mujer. CGPJ (Gobierno de E.), Mossos d'esquadra de Santa Coloma de Gramenet, Dep. Interior (Generalitat de C.), CIRD-SIAD i RUDEL (Ajuntament de SCG)

- El 2017 torna a disminuir la cobertura en casos de VM per part dels Jutjats (335 dones; 6,9‰ dones adultes), els Mossos d'esquadra (197 dones adultes; 4‰) i el CIRD-SIAD (192 dones víctimes de VM; 3,9‰), però continuen augmentant les urgències per VM.
- Augmenta la proporció de denúncies que acaben derivant en ordres de protecció després del judici.



S'INCREMENTA LA COBERTURA DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA EN RISC. DISMINUEIXEN LES DENÚNCIES PER VIOLÈNCIA FAMILIAR ALS JUTJATS PERÒ ES MANTÉ LA XIFRA DE VÍCTIMES ATESES PELS MOSSOS

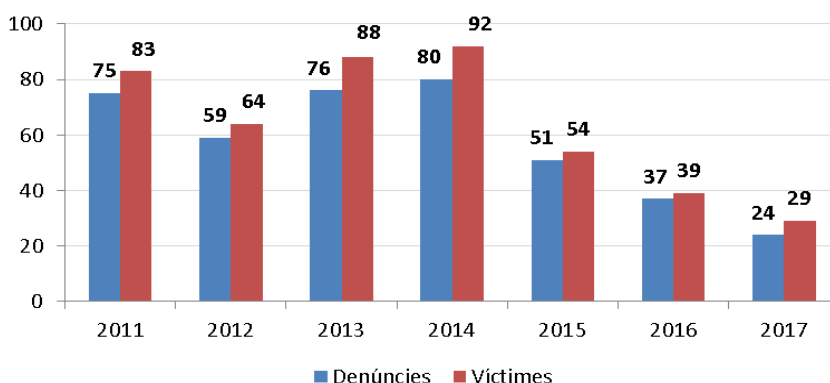
Infància i adolescència en risc

- L'any 2017, un **17,1% de la població menor d'edat** ha estat **atesa pels SSB**. Disminueixen les derivacions de les escoles als SSB (però la majoria són per risc social) i els infants atesos als Centres Oberts.
- Augmenta la cobertura del SEAIA (445 infants i adolescents; 20,8‰ persones de 0 a 17 anys), especialment per l'**augment del cas de risc de desemparament**. La taxa d'expedients informats a la DGAIA supera ara el Barcelonès i Catalunya.

Violència Familiar

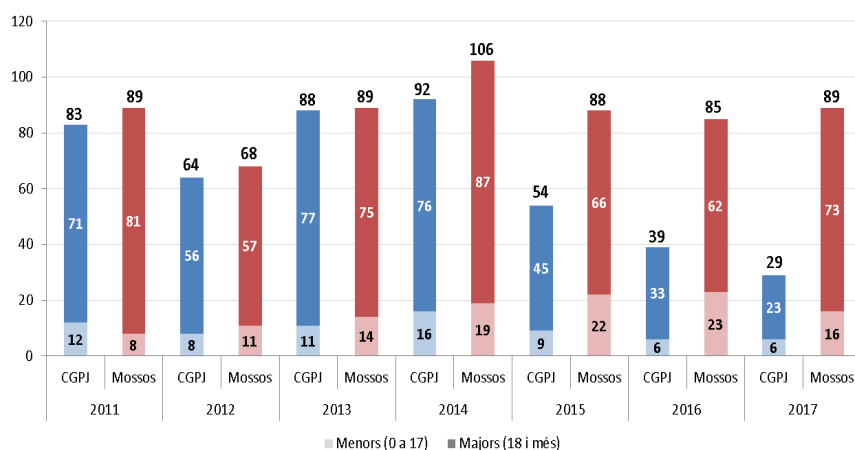
- A partir de 2014 (moment en què les denúncies per Violència Familiar triplicaven les mitjanes provincials i de Catalunya i les víctimes les quadruplicaven), han anat **disminuint les denúncies** (24 denúncies el 2017; 0,2‰ habitants) i les víctimes (29 víctimes; 0,25‰) per VF reconegudes pels Jutjats. Actualment, ambdues taxes se situen per primer cop **a prop de la província i Catalunya**.

Denúncies i víctimes de Violència Familiar
Evolució 2011-2017



Font: Elab. Pròpia a partir de Estadísticas judiciales de Violencia Doméstica. PJUDJIT. CGPJ. Gobierno de E.

Víctimes de Violència familiar ateses pels Mossos d'esquadra i els Jutjats de SCG,
segons edat Evolució 2011-2017



- En els darrers anys, **mentre el volum de població atesa pels Mossos d'esquadra per VF s'ha mantingut estable** (89 víctimes ateses el 2017), cada cop hi ha **menys persones ateses pels Jutjats** del municipi (29 víctimes ateses).
- **Cau la proporció de denúncies per VF que acaben en ordres de protecció dels Jutjats (8,3%).**

Font: Elab. Pròpia a partir de Estadísticas judiciales de Violencia Doméstica. PJUDJIT. CGPJ. Gobierno de E. / Estadística sobre violencia masculista i doméstica, Dep. Interior (Generalitat de C.)



8. SALUT I DEPENDÈNCIA

LA POBLACIÓ FA MOLT ÚS DELS RECURSOS SANITARIS PÚBLICS.

LA COBERTURA EN SALUT MENTAL INFANTIL I JUVENIL ÉS MOLT ELEVADA

7,6%
pobl. 0-17

Indicadors bàsics i necessitats en salut

- En els últims anys **s'estanca l'esperança de vida** al néixer (82,8 anys); **es mantenen la natalitat** (10 nascuts vius per cada 1.000 habitants) i la **fecunditat** (1,5 fills/es per dona), ambdues superiors a la comarca i Catalunya; i la taxa de mortalitat tampoc varia (8 defuncions cada 1.000 habitants), tot i que **augmenta la mortalitat evitable** per mitjà de polítiques sanitàries i serveis assistencials eficaços (1,2‰).
- Des de 2012, **disminueixen els embarassos en adolescents** (24,4 embarassos cada 1.000 noies menors de 20 anys), i **les IVEs en adolescents** (14,8 IVE cada 1.000 noies), però continuen essent **comparativament elevades**.

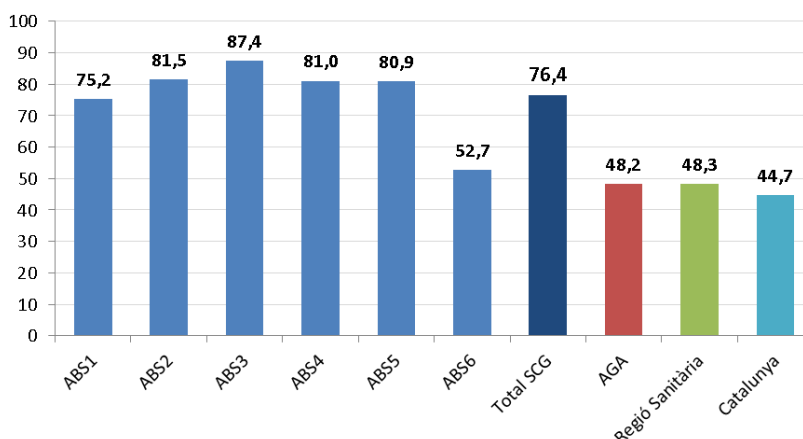
Atenció i prevenció en salut mental i addiccions

- La **cobertura assistencial en salut mental infantil i juvenil és molt elevada** (76,4 pacients cada 1.000 pers. assegurades de 0 a 17 anys). Continua creixent la cobertura del CSMIJ (1.782 menors atesos; 85‰ menors), sobretot pel què fa al tractament. També creix la cobertura del CDIAP (672 infants, 115,5‰ infants de 0 a 4 anys).
- Segueix creixent la cobertura de la població jove a través dels programes de prevenció de l'Equip Municipal de Drogues** (2.308 adolescents i joves; 10,8% de població de 13 a 30 anys).

Atenció sanitària

- La població de Santa Coloma de Gramenet, i especialment les dones, fan un **ús més extens i intens del Sistema i dels serveis sanitaris** disponibles:
 - Tant la taxa d'atenció primària (82,9% de la pobl. assegurada) com la mitjana de visites (7,2 per persona assegurada) superen l'Àrea de Gestió Assistencial (AGA) del Barcelonès Nord i Baix Maresme, la Regió Sanitària de Barcelona i Catalunya.
 - La taxa d'hospitalitzacions (143,5 cada 10.000 persones assegurades) també és molt elevada, però la cobertura sociosanitària (6,5 cada 10.000) és baixa.
 - La taxa de gent gran consumidora de psicofàrmacs (52,1% pobl. 65 o més) i de polimediació (1,9‰) són més elevades que a altres zones.

Cobertura dels serveis ambulatoris de Salut mental en infants i adolescents, per Districtes i comparativa (‰). Any 2017



Font: Elab. Pròpia a partir de l'Observatori del Sistema de Salut de Catalunya.
Dep.de Salut. Generalitat de C.



CONTINUEN CREIXENT LA DISCAPACITAT I LA DEPENDÈNCIA, I ES DISPARA L'ENVELLIMENT. ES POTENCIA LA INVERSIÓ EN SSAD I ALTRES

4 milions d'euros

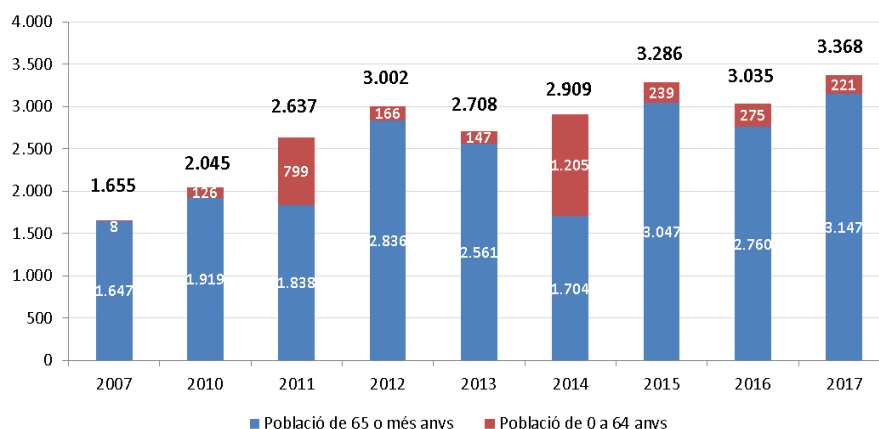
Necessitats per manca d'autonomia

- Segueixen **creixent** les elevades taxes de **discapacitat** (11.460 persones; 9,7% dels habitants) i de **població amb reconeixement però sense dret a prestació econòmica** (7.230 persones; 6% població). Destaca que 1/4 part de la gent gran i el 29% de les persones de 75 o més anys tenen discapacitat. També segueix creixent la xifra de **persones beneficiàries de la Llei de la dependència** (1.917 persones, 1,6% habitants).
- Continua **augmentant el volum de persones grans que viuen soles** (4.720 persones de 65 o més anys; 20,4% de la gent gran). Aquesta situació afecta **especialment les dones** grans (27,4% dones de 65 o més anys) i s'accentua amb l'edat (37,1% de les persones de 85 o més anys).

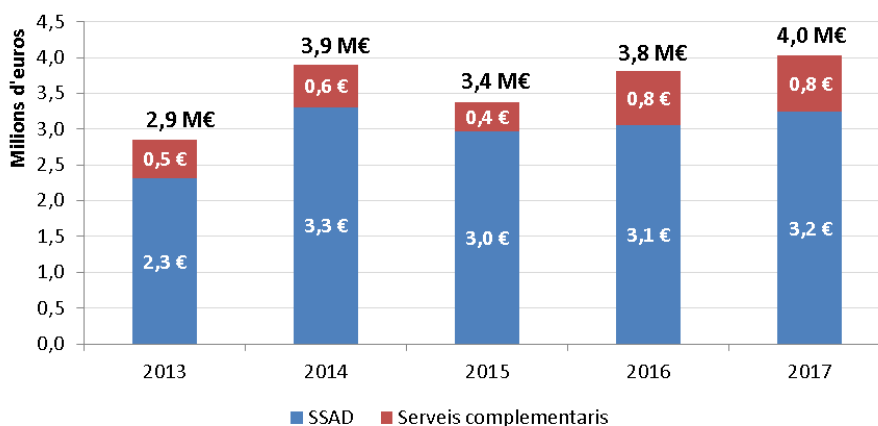
Atenció a la dependència i la manca d'autonomia

- En els **darrers 10 anys s'ha més que doblat la inversió en els serveis obligatoris de Serveis Socials d'Atenció Domiciliària** (SAD, Tele-assistència i Àpats a domicili), passant d'1,4 milions d'euros el 2007 a 3,2M€ el 2017.
- També **s'ha doblat la cobertura** de la població per part dels SSAD (3.368 persones el 2017; 2,9% de la població), i la de les persones grans (3.147 persones de 65 o més anys; 13,6% de la gent gran).
- I han crescut de forma progressiva les cobertures i la inversió en altres serveis complementaris que ofereix el Departament.
- L'any **2017 la inversió total del Departament ha estat de 4M€**.

Persones usuàries dels SSAD (Teleassistència, SAD, Àpats a domicili)
Evolució 2007-2017



Inversió en atenció a la dependència i la vulnerabilitat en adults (Millions d'euros). Evolució 2013-2017



Font: Elab. Pròpia a partir de l'Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports.
Ajuntament de SCG

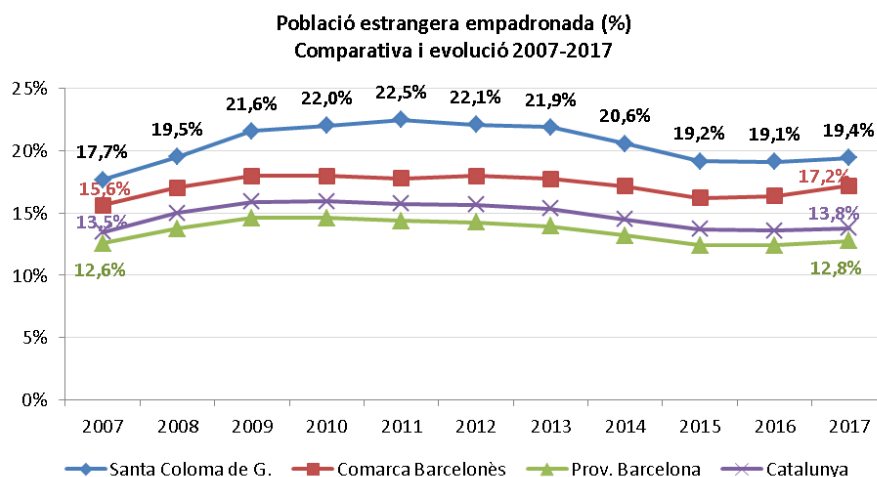


9. CIUTADANIA

**S'ATURA LA IMPORTANT PÈRDUA DE POBLACIÓ
ESTRANGERA DELS DARRERS ANYS**

22.840 pers. estrangeres

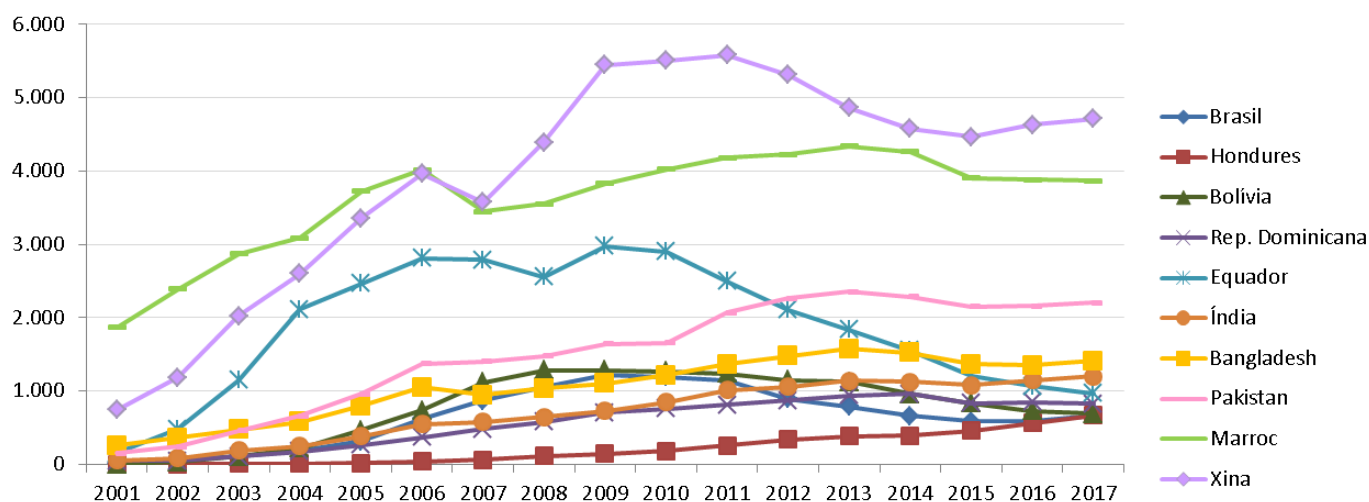
- El 2017 es trenca per primer cop la dinàmica de pèrdua de població estrangera que havia tingut lloc des de 2011. Aquest any, s'observa un petit guany de població estrangera empadronada a Santa Coloma de Gramenet (22.840 persones estrangeres en total, 433 més que el 2016; 19,4% del total d'habitants).
- Aquesta **recuperació** té lloc en quasi tots els Districtes, i **especialment** en el V (Raval i Santa Rosa). Afecta quasi totes les franges d'edat (malgrat que encara es perden famílies joves amb infants petits), i **especialment les dones**.



Font: Elab. Pròpia a partir del Padró Municipal d'Habitants. IDESCAT. Generalitat de C.

- Les **nacionalitats més nombroses** continuen essent la **xinesa** (4.713 persones, 20,6% pobl. estrangera), **marroquina** (3.869 persones, 16,9%), i **paquistanesa** (2.206 persones, 9,7%). Però les que més han crescut aquest darrer any són Hondures, Xina i Brasil.

Nacionalitats estrangeres més nombroses. Evolució 2001-2017





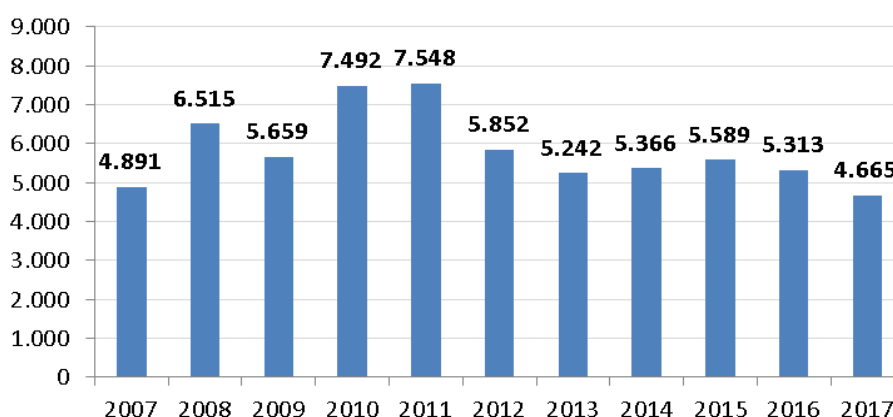
ES REDUEIX LA POBLACIÓ ATESA AL CIAPE PERÒ AMB MAJOR DEDICACIÓ I RECURSOS ASSOCIATS

20,4 atencions cada
100 pers. estrangeres

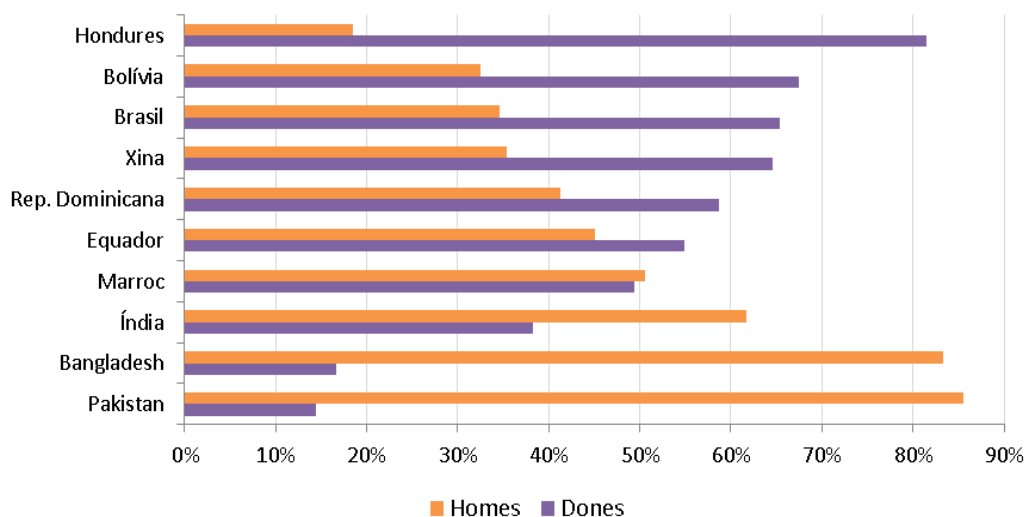
- Disminueixen les atencions presencials al Centre d'informació i assessorament per a persones estrangeres (20,4 atencions cada 100 persones estrangeres el 2017), que s'havien mantingut estables des de 2013. Per primer cop, les comunitats més ateses són la marroquina (15,3% de les atencions) i Bangladesh (11,5%), passant per davant de la xinesa (8,5%). En les nacionalitats del sud d'Àsia la gran majoria d'atencions són a homes, mentre que en la resta s'atén a més dones. En el cas d'Hondures, un 81,5% de les atencions han estat a dones.

- Des de 2013 els informes d'arrelament social que tramita inicialment el CIAPE estan relativament estabilitzats (286 informes emesos el 2017).
- El CIAPE també ha tramitat 69 altes, 47 informes d'esforç d'integració social i 290 informes de reagrupament familiar.

Atencions presencials al CIAPE
Evolució 2007-2017



Atencions presencials al CIAPE per sexe, segons nacionalitat (%)
Any 2017



Font: Elab. Pròpia a partir de
la Memòria del CIAPE.
Ajuntament de SCG



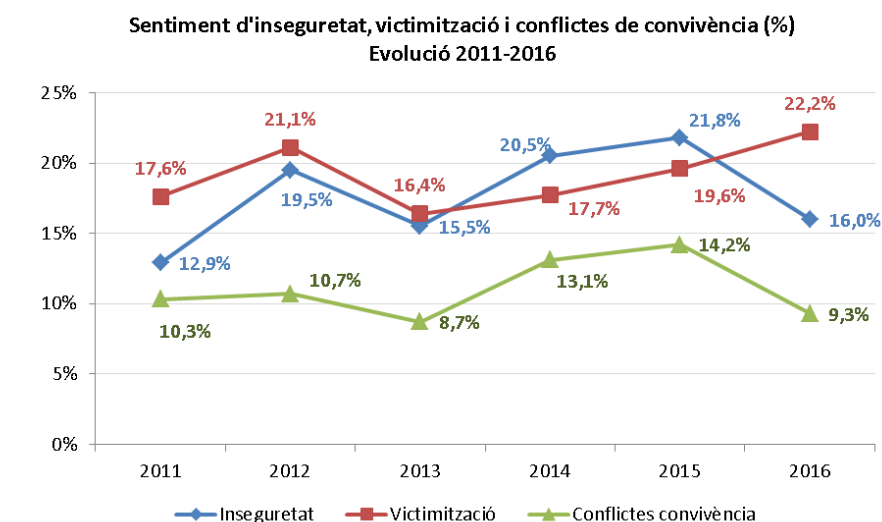
10. SEGURETAT I CONVIVÈNCIA

LA POBLACIÓ SE SENT MÉS SEGURA AL BARRI I HI HA MENYS CONFLICTES VEÏNALS. EL NÚMERO DE VÍCTIMES I FETS DELICTIUS A LA CIUTAT ES MANTENEN BAIXOS

- L'any 2016, segons l'Enquesta de victimització, s'observa arreu de l'Àrea Metropolitana de Barcelona una **davallada important en la percepció subjectiva d'inseguretat i en els conflictes de convivència**.

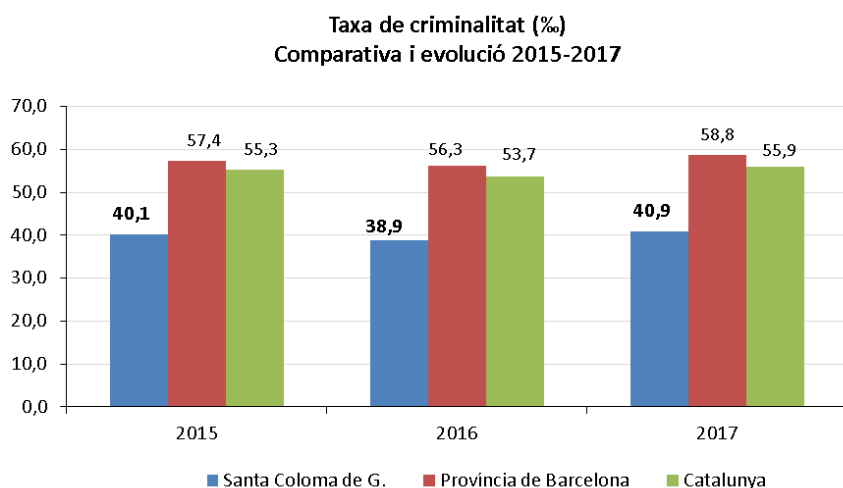
A Santa Coloma de Gramenet la disminució és especialment important: el 16% de la població de 16 o més anys declaren sentir-se insegurs al barri (21,8% el 2015), i el 9,3% declaren haver patit conflictes de convivència (14,2% el 2015).

El sentiment d'inseguretat és molt menor a la mitjana del Besòs, i els conflictes de convivència estan molt per sota de la mitjana de les grans ciutats i de l'AMB.



Font: Elab. Pròpia a partir de l'Enquesta de Victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. IERMB - AMB.

- Des de 2013 ha augmentat la victimització** arreu de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. A Santa Coloma de Gramenet, un 22,2% de la població de 16 o més anys declara haver estat víctima d'un fet delictiu (19,6% el 2015). Aquesta taxa coincideix amb la mitjana dels 7 municipis més poblats de l'AMB.



- Segons les Estadístiques de criminalitat que elaboren els cossos policials, en els darrers tres anys **les infraccions penals al municipi han crescut lleugerament** (4.804 delictes o faltes el 2017; 40,9 infraccions penals cada 1.000 habitants), **però es troben molt per sota de la mitjana provincial i Catalunya**.

Font: Elab. Pròpia a partir de Estadísticas de criminalidad. Sistema Estadístico de Criminalidad. Ministerio de Interior. Gobierno de España

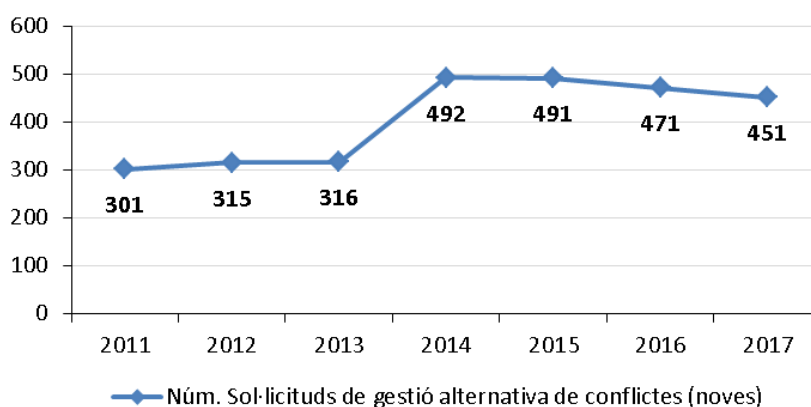


MILLORA LA PREVENCIÓ I LA GESTIÓ DELS CONFLICTES VEÏNALS I AUGMENTA LA VALORACIÓ POLICIAL

3,8 sol·licituds de gestió de conflictes cada 1.000 habitants

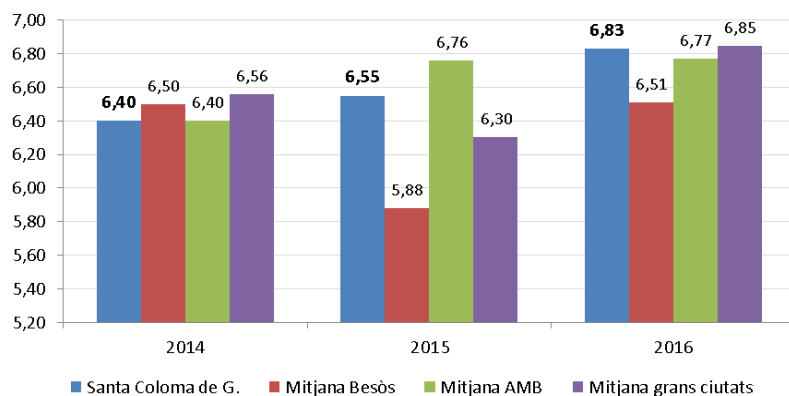
- Des de 2014, s'ha anat reduint mica en mica la xifra de sol·licituds de gestió alternativa de conflictes veïnals (492 sol·licituds el 2014 a 451 el 2017; de 4,1 sol·licituds noves per cada 1.000 habitants el 2014 a 3,8^o/_{oo} el 2017), gràcies al desplegament d'activitats de sensibilització i formació entre la població.

Sol·licituds de gestió alternativa de conflictes
Evolució 2011-2017



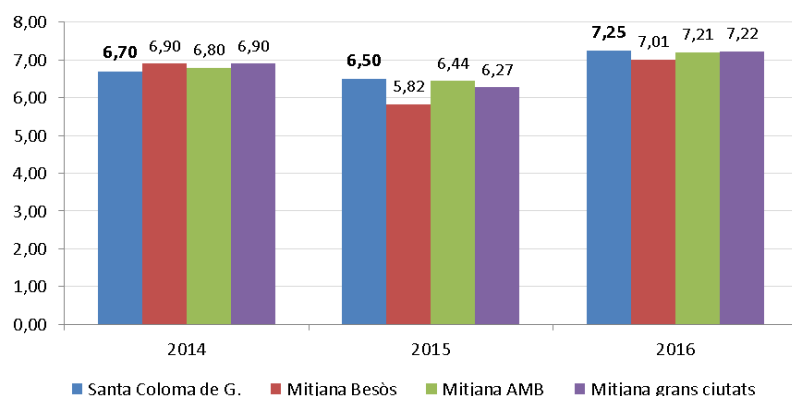
Font: Elab. Pròpia a partir del Servei de Convivència.
Ajuntament de SCG

Valoració de la Policia Local
Comparativa i evolució 2014-2016



- Segons el Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, la taxa d'efectius de la Policia local (0,9 efectius cada 1.000 habitants) es troba per sota de les mitjanes comarcal, provincial i catalana, però la valoració de la Policia local de Santa Coloma de Gramenet ha augmentat (6,8 sobre 10), i supera la mitjana del Besòs, essent similar a les grans ciutats de l'AMB i la mitjana de tota l'AMB.

Valoració dels Mossos d'Esquadra
Comparativa i evolució 2014-2016



- La taxa d'efectius dels Mossos d'esquadra de Santa Coloma de Gramenet (1,1^o/_{oo}) també és comparativament baixa, però la valoració d'aquest cos policial és notable (7,3 sobre 10).

Font: Elab. Pròpia a partir de l'Enquesta de Victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. IERMB - AMB.

Fonts estadístiques

Fonts internes

Anuari estadístic de Santa Coloma de Gramenet.
Àrea d'Alcaldia.

Centre d'Informació i Atenció per a Persones Estrangeres (CIAPE). Servei de Convivència i Mediació.
Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports.

Centre d'Informació i Recursos per a Dones (CIRD) -
Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD).
Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports.

Enquesta Cercles de Comparació Intermunicipal de Mediació ciutadana. Servei de Convivència i Mediació.
Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports.

Enquesta Cercles de Comparació Intermunicipal de Serveis Socials. Servei d'Atenció a la Infància i les Famílies.
Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports.

Fitxa d'Informació Econòmica a Efectes Estadístics i de Planificació (FIEEP). Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports.

Informe de l'estat dels expedients SIDH - Servei d'Informació i Deutes d'Habitatge (SIDH) - Oficina Local d'Habitatge (OLH).

Memòria del Servei d'Atenció a la Infància i les Famílies. Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports.

Memòria Equip Municipal sobre Drogues (EMD). Servei de Salut Pública i Atenció als Consumidors.
Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports.

Observatori del Mercat de treball. Grameimpuls S.A. - Empresa municipal de promoció econòmica i ocupació.

Oficina de Gestió de Prestacions Socials. Servei de Recursos i Prestacions.
Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports.

Padró municipal d'habitants (PMH). Servei d'Assumptes Generals.
Àrea de Serveis Interns, Promoció Econòmica, Comerç, Ocupació i Promoció Ciutat.

Recull Únic de Dades de l'Ens Local (RUDEL).
Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports.

Registre de Sol·licitants d'Habitatge Públic. Oficina Local d'Habitatge (OLH). Gramepark SA

Servei d'Educació. Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports.

Servei Disciplina urbanística - Servei de Gestió urbanística i habitatge. Àrea d'Urbanisme, Habitatge, Medi Ambient i Ecologia Urbana, Espai Públic, Via Pública, Civisme i Seguretat Ciutadana.

Fonts externes

Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB).	Estadística de persones amb discapacitat. Dep. Benestar Social i Família. Generalitat de C.	Mossos d'Esquadra de Catalunya. Dep. Interior. Generalitat de C.
Cens de població i habitatges. INE. Gobierno de E.	Estadística d'efectius de la policia local. Idescat. Generalitat de C.	Observatori del Sistema de Salut de Catalunya. Generalitat de C.
Centre d'Atenció i Seguiment (CAS) de Santa Coloma de Gramenet. Parc de Salut MAR	Estadísticas judiciales. Consejo General del Poder Judicial (CGPJ).	Observatori del Treball i Model Productiu. Dep. Treball i Afers socials. Generalitat de C.
Centre de Detecció i Atenció Precoç (CDIAP). Fundació Aspa-nide	Estadísticas judiciales Violencia domestica PJUDJIT. Consejo General del Poder Judicial (CGPJ).	Oficina de Extranjería de Barcelona. Govern Civil de Barcelona. Gobierno de E.
Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ). Fundació Vidal i Barraquer	Estadísticas judiciales Violencia sobre la mujer. Consejo General del Poder Judicial (CGPJ).	Òrgan tècnic de drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Generalitat de C.
Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les ITS i Sida de Catalunya (CEEISCAT). Agència de Salut Pública de C. Generalitat de C.	Estadísticas de la política d'habitatge. Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana, Dep. de Territori i Sostenibilitat. Generalitat de C.	Padró Municipal d'Habitants. Idescat. Generalitat de C.
Departament d'Ensenyament. Generalitat de C.	Estudis territorials. L'habitatge a l'AMB. Dades d'evolució del sector. Àrea Metropolitana de B.	Pensions i altres prestacions de sosteniment de la renda. Idescat. Generalitat de C.
Direcció General de Serveis Penitenciaris. Dep. de Justícia. Àrea de Planificació i Projectes Estratègics. Generalitat de C.	Indicadors de Salut Local. Servei de Salut Pública. Diputació de B.	Programa Hermes. Diputació de B.
Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil (DGEPCJJ). Generalitat de C.	Indicadors i estadístiques d'habitatge. Dep. Territori i Sostenibilitat. Generalitat de C.	Registre d'habitatges buits de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya. Generalitat de C.
Enquesta de Condiciones de Vida i Hàbits de la Població de Catalunya (ECVHPC). AMB.	Indicadors Territorials de Risc de Pobresa i Exclusió Social. Idescat. Generalitat de C.	Sèries estadístiques. Dep. Ensenyament. Generalitat de C.
Estadística de mobilitat obligada per raó d'estudis. Idescat. Generalitat de C.	Informe anual sobre l'estat de la seguretat a l'AMB. Enquesta de Victimització de l'Àrea Metropolitana de B.	Servei indicadors i estadística. Dep. Ensenyament. Generalitat de C.
Estadística de pensions. Idescat. Generalitat de C.	Institut d'Estadística de Catalunya. Idescat. Generalitat de C.	Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC). Generalitat de C.

Trobareu la versió digital d'aquest informe a:

www.gramenet.cat/sisplalocalinclusio



Pla local per
la inclusió
social



Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet